

Менеджмент

УДК 332+694:336.1

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17887843>

**Критерії оцінювання еколого-економічної ефективності житлового
будівництва**

Максимець Олена Віталіївна

к.е.н., завідувачка кафедри менеджменту, доцентка, Національний
лісотехнічний університет України, Львів, Чупринки, 103, 79057, Україна,
ORCID 0000-0001-8395-6195, Scopus ID: 57186997400, Web of Science
ResearcherID B-7693-2016

Лецишин Ігор Михайлович

Аспірант, Національний лісотехнічний університет України, Львів,
Чупринки, 103, 79057, Україна, ORCID 0009-0000-6375-9303

Прийнято: 15.11.2025 | Опубліковано: 30.11.2025

Анотація: У статті розглядаються критерії оцінювання еколого-економічної ефективності житлового будівництва, що набувають дедалі більшої ваги в умовах сучасних екологічних викликів і потреби у сталому розвитку. Еколого-економічна ефективність є важливим аспектом, що забезпечує узгодження між економічними інтересами забудовників та соціально-екологічними вимогами суспільства.

Мета дослідження полягає у виокремленні та детальному аналізі основних критеріїв, за допомогою яких можна оцінити ступінь екологічної безпеки та економічної доцільності житлового будівництва. У статті пропонується систематизація критеріїв, серед яких основними є енергетична ефективність, споживання ресурсів, викиди забруднюючих речовин, витрати на

утримання, сталий дизайн, соціальна відповідальність, тривалість експлуатації та вплив на місцеву екосистему.

Ретроспективний та оперативний аналіз джерел, практичні приклади та контент-аналіз ставлення фахівців у галузі будівництва для виявлення зв'язків між еколого-економічними критеріями та загальною ефективністю житлових проектів стали базою для дослідження.

Методи дослідження: критичний аналіз наукових джерел щодо оцінки достовірності, об'єктивності та наукової цінності, методології та можливих упереджень; контент-аналіз для виявлення тематичних елементів, частоти появи термінів або концепцій, патернів та структур; історичний метод для вивчення еволюції ідей та теорій еколого-економічної ефективності у сфері оцінювання житлового будівництва; порівняльний метод для порівняння різних наукових джерел, теорій або підходів з метою виявлення спільних рис та відмінностей оцінювання еколого-економічної ефективності житлового будівництва; метод мета-аналізу як форма аналізу результатів попередніх досліджень для узагальнення практичних прикладів та існуючих міжнародних систем сертифікації (зокрема LEED, BREEAM, DGNB, WELL).

Результати дослідження свідчать про те, що інтеграція екологічних стандартів у процес проектування і будівництва може значно знизити експлуатаційні витрати, покращити якість життя мешканців і зменшити негативний вплив на навколишнє середовище.

Доведено необхідність розвитку нових підходів до оцінювання еколого-економічної ефективності у житловому будівництві, а також рекомендації для забудовників щодо впровадження інноваційних технологій та сталих практик. Це дозволить досягти балансу між економічними вигодами та соціально-екологічною відповідальністю, що має важливе значення для майбутнього міст і регіонів у контексті повоєнної відбудови в Україні.

Ключові слова: еколого-економічна ефективність, житлове будівництво, сталий розвиток, «зелене» будівництво, енергетична ефективність, соціальна відповідальність.

Criteria for assessing the ecological and economic efficiency of housing construction

Olena Maksymets

PhD in Economics, Head of the Department of Management, Associate Professor, Ukrainian National Forestry University, Lviv, Gen. Chuprynky str., 105, 79057, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0001-8395-6195>

Ihor Leshchyshyn

PhD Student, Ukrainian National Forestry University, Lviv, Gen. Chuprynky str., 105, 79057, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0000-6375-9303>

Abstract: Criteria for assessing the ecological and economic efficiency of housing construction are considered in the paper. The problem gains an increasing importance in the context of war escalation causing environmental challenges and the need to align with 2030 Sustainable Development Goals. Eco-economic efficiency is vital for ensuring coordination between the economic interests of developers and the environmental requirements of society.

The purpose of the study is to identify and conduct in-depth analysis of the criteria of environmental safety and economic feasibility for housing construction. Energy efficiency, resource consumption, pollutant emissions, maintenance costs, sustainable design, social responsibility, duration of operation and impact on the local ecosystem are the main criteria systemized in the research.

Retrospective and operational analysis of sources, practical examples and content analysis of the attitudes of specialists in the field of construction to identify

connections between ecological and economic criteria and the overall efficiency of residential projects became the basis for the study.

Research methods: critical analysis of scientific sources to assess reliability, objectivity and scientific value, methodology and possible biases; content analysis to identify thematic elements, frequency of occurrence of terms or concepts, patterns and structures; historical method to study the evolution of ideas and theories of ecological and economic efficiency in the field of housing construction assessment; comparative method to compare different scientific sources, theories or approaches in order to identify common features and differences in assessing the ecological and economic efficiency of housing construction; meta-analysis method as a form of analysis of the results of previous studies to generalize practical examples and existing international certification systems (in particular LEED, BREEAM, DGNB, WELL).

The results indicate that the integration of environmental standards into the design and construction process can significantly reduce operating costs, improve the quality of life of residents and reduce the negative impact on the environment.

The need for developing new approaches to assess environmental and economic efficiency in housing construction, as well as recommendations for developers on the implementation of innovative technologies and sustainable practices, is proven. This will allow achieving a balance between economic benefits and socio-ecological responsibility, which is important for the future of cities and regions in the context of post-war reconstruction in Ukraine.

Keywords: ecological and economic efficiency, housing construction, sustainable development, "green" construction, energy efficiency, social responsibility.

Постановка проблеми. У сучасному світі (і зокрема в Україні), де відбуваються щоденні руйнування житлових та промислових конструкцій, постає нагальне питання відбудови. Розуміючи важливість економічних

показників, бізнес у сучасних умовах дедалі більше звертає увагу на екологічні а соціальні аспекти. Вони прописуються у нормах будівництва, стратегіях сталого розвитку компаній, міст, громад. Саме тому еколого-економічна ефективність житлового будівництва набуває особливого. Житлове будівництво є одним із ключових секторів економіки, який значно впливає на навколишнє середовище через споживання ресурсів, викиди забруднюючих речовин та енергетичні витрати. У зв'язку з швидким зростанням урбанізації населення, необхідність у забезпеченні якісного житла з дотриманням екологічних стандартів стає нагальною.

Еколого-економічна ефективність (ЕЕЕ) визначається як інтегративний показник, який відображає здатність будівельних проектів забезпечувати економічні вигоди, враховуючи при цьому екологічні наслідки. Це поняття об'єднує два важливих аспекти: економічний, що включає доходи, витрати на будівництво та експлуатацію, прибутковість, і екологічний, який охоплює вплив на довкілля, використання природних ресурсів та досягнення цілей сталого розвитку.

Масштабна військова агресія проти України спричинила безпрецедентні руйнування житлового фонду та критичної інфраструктури. Необхідність швидкого та великомасштабного відновлення є головним викликом післявоєнного періоду. Попередні оцінки витрат на реконструкцію становлять близько 80 мільярдів доларів США, розрахованих на десятирічний період [1]. Цей виклик вимагає відходу від традиційних, повільних методів будівництва на користь інноваційних, швидкокомтованих рішень, здатних забезпечити як тимчасове, так і постійне житло у стислі терміни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Еколого-економічна ефективність (ЕЕЕ) визначається як показник, що демонструє баланс між економічними вигодами і екологічними витратами в процесі реалізації проектів, зокрема в сфері будівництва й експлуатації. Цей термін відображає здатність системи або процесу максимізувати економічний прибуток при

мінімізації негативного впливу на навколишнє середовище. Основною метою еколого-економічної ефективності є досягнення стійкості, що забезпечує добробут як в економічному, так і в екологічному аспектах.

Українські науковці приділяють значну увагу розробці критеріїв еколого-економічної оцінки ефективності житлового будівництва. У табл. 1 наведено основні підходи та критерії, запропоновані у відповідних дослідженнях.

Таблиця 1

Критерії еколого-економічної оцінки ефективності житлового будівництва (підхід українських науковців)

Науковці	Критерії еколого-економічної оцінки ефективності житлового будівництва
О. Сергійчук та С. Кожедуб [2]	оцінювання енергоефективності та екологічності будівельних об'єктів на основі узагальненої функції бажаності Харрінгтона. Цей підхід дозволяє нормувати параметри системи та отримувати загальний коефіцієнт, що унеможливує завищення загальної оцінки за рахунок менш значущих критеріїв
О.Г. Лялюк та О.Г. Ратушняк[3]	досліджують екологічний життєвий цикл будівельної продукції, акцентуючи увагу на впровадженні енерго- та ресурсозберігаючих технологій. Вони підкреслюють важливість зниження будівельних та експлуатаційних витрат, створення комфортного середовища проживання та збереження навколишнього середовища
К.Ю. Зубко [4]	розробила методіку експрес-оцінки еколого-економічних збитків від будівельного виробництва. Вона визначила питомі еколого-економічні збитки на одиницю будівельно-монтажних робіт, диференційовані за видами будівництва, та розробила економіко-математичну модель взаємозв'язку між обсягами будівельного виробництва та величиною еколого-економічного збитку
В.Ю. Білотіл [5]	досліджує еколого-економічні засади «зеленого» житлового будівництва на сільських селітебних територіях. Вона акцентує увагу на впровадженні екологічно чистих матеріалів та технологій, що сприяють сталому розвитку сільських територій та збереженню навколишнього середовища
А.Мельничук [6]	аналізує еколого-економічні проблеми розвитку житлового фонду України, підкреслюючи, що кризові явища в системі забезпечення населення житлом та його обслуговування погіршують стан навколишнього середовища та знижують якість життя населення. Автор пропонує напрями розробки та впровадження програм для підвищення рівня еколого-економічної безпеки житлового фонду
К.М. Предун, О.Б. Почка та О.К. Кушнір [7]	досліджують еколого-економічну оцінку систем енергозабезпечення будівель і споруд, акцентуючи увагу на впровадженні енергоефективних та екологічно безпечних технологій. Вони підкреслюють важливість зниження енергоспоживання та мінімізації негативного впливу на довкілля

М.В. Савицький, Ю.Б. Бендерський, М.М. Бабенко [8]	розглядаються методи оцінки екологічних параметрів будівельних об'єктів, підкреслюючи необхідність розвитку нових економічно доступних екологічних технологій будівництва для вирішення житлових проблем в Україні
В.Г. Прушківський та О.О. Квактун [9]	аналізують складові національної екологічної політики України, виокремлюючи її основні цілі та принципи. Вони підкреслюють важливість екологічних інвестицій у житлове будівництво як складової регіональної екологічної політики
І.І. Кичко[10]	обґрунтовано, що урбаністичні процеси, високий рівень смертності, міграції та диференціації доходів населення впливають на житлове будівництво та житлову сферу України. Автор аналізує, як ці фактори впливають на попит та пропозицію житла в різних регіонах країни
Є.С. Орловський, К.В. Гончарова, К.В. Дригола [11]	пропонують концептуальні основи розробки стратегії регіональної політики та методичні підходи до визначення цільових регіонів для впровадження програм розвитку екологічного житла

Джерело: сформовано авторами на основі відповідних джерел

Бачимо, що, українські дослідники пропонують комплексні підходи до еколого-економічної оцінки житлового будівництва, що враховують енергоефективність, екологічність, економічні витрати та соціальні аспекти. Використання таких критеріїв сприятиме впровадженню стійких та екологічно безпечних практик у будівельній галузі України.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Існуючі теоретичні та методичні підходи, хоч і є комплексними, однак потребують постійного вдосконалення або створення абсолютно нових моделей через динамічність екологічних викликів та технологічного прогресу, що є актуальним для сфери будівництва з урахуванням цілей сталого розвитку.

Зважаючи на важливість активного впровадження інноваційних рішення для покращення еколого-економічної ефективності у житловому будівництві бачимо певний розрив між теоретичними розробками та їхньою широкою практичною реалізацією забудовниками.

Зважаючи на постійне оновлення критеріїв та підходів до оцінки ефективності у будівництві важливо адаптуватися до нових реалій та вимог, що є безперервним викликом.

Таким чином, основними невирішеними проблемами є не стільки відсутність конкретних методів чи критеріїв як таких, скільки безперервна потреба в їх оновленні, адаптації та ефективному впровадженні у відповідь на мінливі зовнішні умови та технологічний розвиток.

Для досягнення мети були поставлені та вирішені наступні **цілі**:

- визначити основні поняття, що стосуються еколого-економічної ефективності в житловому будівництві;
- обґрунтувати важливість врахування екологічних аспектів у процесі проектування та реалізації житлових проектів;
- проаналізувати взаємозв'язок між енергоефективністю, використанням ресурсів, економічними показниками та соціальним впливом у контексті житлового будівництва;
- провести огляд наукової літератури та практичних прикладів щодо оцінювання еколого-економічної ефективності у будівництві;
- сформулювати рекомендації для забудовників щодо впровадження інноваційних технологій та сталих практик для покращення еколого-економічної ефективності та забезпечення сталого розвитку міських територій.

Виклад основного матеріалу дослідження. У контексті зростаючої урбанізації та негативного впливу будівництва на навколишнє середовище, еколого-економічні критерії оцінки ефективності житлового будівництва стають дедалі більш актуальними. Ці критерії допомагають забезпечити баланс між економічними, соціальними та екологічними аспектами, що є основою для досягнення сталого розвитку. Еколого-економічні критерії сприяють раціональному використанню ресурсів, зниженню екологічних ризиків та покращенню якості життя мешканців, що відображається у дослідженні еколого-економічної ефективності житлового будівництва.

Розуміючи необхідність інтеграції принципів сталого розвитку в процеси відбудови, що допоможе забезпечити тривале зростання економіки та

зменшити негативний вплив на навколишнє середовище [12] та необхідність комплексної трансформації нового будівництва та наявних будівель в Україні задля підвищення їхньої енергоефективності, екологічності та відповідності європейським стандартам [13], пропонується більш глибоко оцінити та проаналізувати критерії та індикатори з подальшим удосконаленням теоретичних засад та методики.

Державне регулювання має значний вплив на формування еколого-економічних критеріїв оцінки ефективності житлового будівництва. Це регулювання може стимулювати впровадження екологічно відповідальних та економічно вигідних практик через різні механізми (табл. 2).

Таблиця 2

Вплив державного регулювання на формування еколого-економічних критеріїв оцінки ефективності житлового будівництва

Сфера впливу	Результат, що впливає на формування еколого-економічних критеріїв оцінки
Регуляторні норми та стандарти	Державні органи встановлюють екологічні стандарти та будівельні норми, які зобов'язують забудовників використовувати екологічно безпечні матеріали та технології, що сприяють підвищенню енергоефективності будівель
Стимулювання інвестицій через податкові пільги	Держави можуть надавати податкові пільги та інші фінансові стимули для інвестування в проекти, які відповідають еколого-економічним критеріям. Це заохочує забудовників до інновацій у сфері екологічного будівництва
Субсидії та фінансування	Уряди часто надають субсидії або кредити на вигідних умовах для проектів, які відповідають визначеним еколого-економічним стандартам. Це робить такі проекти більш привабливими для інвесторів і забудовників
Освітні програми та популяризація інформації	Державні органи можуть ініціювати освітні програми, спрямовані на підвищення обізнаності про важливість сталого будівництва серед населення та професіоналів галузі
Партнерства та співробітництво	Співпраця між державними органами, приватним сектором та академічними установами може ефективно сприяти розвитку та впровадженню нових еколого-економічних підходів у будівництві

Джерело: розробка авторів на основі [14-18]

Таким чином, бачимо, що державне регулювання відіграє ключову роль у розвитку й впровадженні екологічно орієнтованих та економічно вигідних підходів у будівництві, що веде до сталого розвитку галузі.

Роль еколого-економічних критеріїв оцінки ефективності житлового будівництва з урахуванням сталого розвитку подана у табл. 3.

Таблиця 3

Роль еколого-економічних критеріїв оцінки ефективності житлового будівництва з урахуванням сталого розвитку

Роль	Оцінка ефективності житлового будівництва у сталому розвитку
Інтеграція економічних і екологічних аспектів	дозволяє оцінити ефективність житлового будівництва з увагою на співвідношенні між економічними вигодами і екологічними витратами. Сприяє зниженню викидів парникових газів та зменшенню витрат на енергію у довгостроковій перспективі
Стимулювання впровадження інновацій	впровадження нових технологій та інноваційних рішень у будівництві (енергоефективні технології, використання відновлювальних джерел енергії)
Соціальний вплив, якість життя та підвищення соціальної відповідальності	відображає вплив будівництва на якість життя мешканців, доступність житла і соціальну інклюзію. Допомогає у формуванні позитивного іміджу компаній щодо ESG та підвищує конкурентоспроможність
Оцінка впливу на довкілля та економіку і моніторинг	дозволяє проводити моніторинг і оцінку впливу житлових проєктів на довкілля. Систематичний аналіз викидів забруднюючих речовин і споживання ресурсів допомагає виявити проблеми на ранніх стадіях і коригувати стратегії. Це забезпечує більш ефективне управління ресурсами і зменшує екологічні ризики

Джерело: розробка авторів

Зважаючи на зростаючий попит в Україні на різні формати будівельних конструкцій [19, 20] варто виділити основні формати:

- тимчасові будівлі – об'єкти, які споруджуються на обмежений термін. для внутрішньо переміщених осіб та / або постраждалих від ракетних атак Зазвичай такі будівлі використовуються для тимчасових потреб, наприклад, для спортивних заходів, ярмарків або будівельних майданчиків;
- довготермінове / постійне будівництво – проєктуються з урахуванням норм і стандартів надійності та довговічності (житлові будинки, адміністративні будівлі, заводи тощо);
- реконструкція і капітальний ремонт: Це процеси, які включають оновлення або зміни в вже існуючих будівлях, що може продовжити їх термін експлуатації.

Окремою категорією виступають орендовані або модульні будівлі, які можуть бути як тимчасовими, так і постійними, але відрізняються використанням модульних компонентів, які можуть бути швидко зібрані або розібрані і відповідно мати кращі параметри щодо відповідності 17ЦСР ООН.

Оцінка еколого-економічної ефективності житлового будівництва базується на багатокритеріальному підході, що враховує економічні, екологічні та соціальні фактори (табл. 4).

Таблиця 4

Критерії та особливості оцінки еколого-економічної ефективності житлового будівництва з використанням багатокритеріального підходу

Критерії	Сфера	Напрямок	Можливості використання щодо житлового будівництва
Економічні	Фінансова ефективність будівництва та експлуатації житла	Life Cycle Costing (LCC)	аналіз вартості життєвого циклу будівлі (ISO 15686-5). Оцінка загальних витрат на будівництво, експлуатацію та утилізацію будівлі протягом її життєвого циклу
		Return on Investment (ROI, NPV, IRR)	окупність інвестицій у “зелене” будівництво
		Energy Cost Savings	зниження витрат на енергоспоживання завдяки впровадженню енергоефективних технологій та матеріалів. Енергоефективність будівель – рівень споживання енергії (кВт•год/м ² на рік)
		Material Efficiency	оптимізація використання будівельних матеріалів та скорочення відходів
		Property Value Appreciation	вплив екологічних характеристик будівлі на ринкову вартість
Екологічні	вплив будівництва на довкілля та ефективність використання ресурсів	Carbon Footprint (CF)	оцінка викидів CO ₂ , пов’язаних із будівництвом та експлуатацією раціональне використання будівельних матеріалів, зокрема застосування відновлюваних та перероблених ресурсів. енергоефективність та використання відновлюваних джерел енергії – частка сонячної, вітрової чи геотермальної енергії. рециклювання та повторне використання (3R)
		Waste Management Efficiency	утилізація будівельних відходів та використання перероблених матеріалів
		Energy Performance Certificate (EPC)	оцінка енергоефективності будівлі (ЕС, директива 2010/31/EU)
		Water Use Efficiency	зменшення споживання води за рахунок ефективних систем постачання та повторного використання

		Greenhouse Gas (GHG) Emissions Reduction	оцінка зниження парникових газів у процесі будівництва та експлуатації будівлі
Соціальні	якість життя мешканців та відповідність житла принципам сталого розвитку	Indoor Environmental Quality (IEQ)	якість повітря, природне освітлення, рівень шуму та вентиляція (BREEAM, WELL)
		Occupant Health and Comfort	вплив будівельних матеріалів та технологій на здоров'я мешканців (LEED, 2019)
		Accessibility and Social Inclusivity	доступність житла для різних груп населення (ISO 21542)
		Urban Integration and Green Space	інтеграція житла у міську екосистему та наявність «зелених» зон (UN-Habitat, 2020). доступність житла – співвідношення вартості житла до середнього доходу населення. розвиток міської інфраструктури – наявність зелених зон, транспортної доступності, соціальних об'єктів (шкіл, лікарень).

Отже, можемо підсумувати інтегровані критерії та рейтингові системи, які використовуються у світовій практиці щодо оцінки еколого-економічної ефективності житлового будівництва: LEED (Leadership in Energy and Environmental Design, США); BREEAM (Building Research Establishment Environmental Assessment Method, Велика Британія); DGNB (German Sustainable Building Council, Німеччина); WELL Building Standard (орієнтований на комфорт і здоров'я мешканців). Ці системи враховують широкий спектр критеріїв, включаючи енергоефективність, використання матеріалів, якість внутрішнього середовища та інші аспекти сталого будівництва. Варто зазначити, що в ЄС діють директиви, спрямовані на підвищення енергоефективності будівель, такі як Директива 2010/31/ЄС про енергетичні характеристики будівель (Energy Performance of Buildings Directive, EPBD). Ці нормативні акти встановлюють мінімальні вимоги до енергоефективності нових та існуючих будівель, сприяючи зниженню енергоспоживання та викидів парникових газів.

Еколого-економічні критерії оцінки ефективності житлового будівництва мають суттєву роль у досягненні сталого розвитку. Вони забезпечують інтеграцію економічних, екологічних і соціальних аспектів, стимулюють інновації та технологічні вдосконалення, а також допомагають удосконалити якість життя мешканців. Впровадження таких критеріїв є критично важливим для створення сталих житлових середовищ, що позитивно впливають на здоров'я людей та довкілля не лише в умовах воєнного стану, а й повоєнної відбудови та реконструкції України.

Висновки. Подані у дослідженні результати підкреслюють не лише доцільність, а й необхідність комплексного підходу до оцінювання еколого-економічної ефективності житлового будівництва зважаючи на розроблені стратегії сталого розвитку, дорожні карти, актуальність зниження вуглецевого сліду та відповідності вимогам Порядку денного досягнення цілей сталого розвитку 2030. Інтеграція критеріїв еколого-економічної ефективності у секторі жилого будівництва стимулюватиме інновації, сприятиме раціональному використанню ресурсів, зменшуватиме екологічні ризики та покращуватиме якість життя мешканців в умовах невизначеності, кризового стану та руйнувань як внаслідок природних, так і техногенних факторів та військових дій.

Провівши комплексний аналіз критеріїв еколого-економічної ефективності та підтвердивши важливість їхнього впровадження, отримані результати є можуть стати фундаментальною основою для подальших наукових розробок та практичних кроків з формування сталого та екологічно відповідального житлового фонду для майбутніх поколінь.

Дослідження показує, що інтеграція екологічних стандартів у процес проектування та будівництва призводить до: значного зниження експлуатаційних витрат; покращення якості життя мешканців; зменшення негативного впливу на навколишнє середовище; формування важливості еколого-економічних критеріїв у сталому розвитку. Вони забезпечують критичний баланс між економічними інтересами та екологічною

відповідальністю та стимулюють інновації та впровадження передових технологій і сталих практик (наприклад, енергоефективні технології, відновлювані джерела енергії, зелена інфраструктура).

Запропоновані критерії та показники сприятимуть соціальній відповідальності шляхом врахування добробуту мешканців, доступності та залучення громади, а також дозволять ефективно моніторити та оцінювати екологічні та економічні наслідки проектів, що дає змогу вчасно виявляти проблеми та коригувати стратегії.

Було з'ясовано та обґрунтовано, що саме державне регулювання відіграє ключову роль у формуванні еколого-економічних критеріїв через встановлення регуляторних норм та стандартів для матеріалів, технологій та енергоефективності; надання фінансових стимулів (податкові пільги, субсидії) для заохочення сталого будівництва; впровадження освітніх програм для підвищення обізнаності та сприяння партнерствам між урядом, приватним сектором та академічною спільнотою для розвитку нових еколого-економічних підходів.

Дослідження пропонує структуровану основу для оцінки сталості житлових проектів, підкреслюючи взаємозв'язок фінансової життєздатності, екологічного управління та соціального добробуту, підкріплену всебічним оглядом існуючих знань і практик. Таким чином, інтеграція еколого-економічної ефективності у житлове будівництво є фундаментальним чинником забезпечення сталого розвитку України, спрямованим на формування комфортного, безпечного та ресурсоефективного житлового фонду, що відповідає сучасним викликам і потребам суспільства.

Список використаних джерел

1. Build Ukraine Back Better. URL:

<https://buildukrainebackbetter.org/roadmap-buildings-ua>

2. Сергейчук О., Кожедуб С. Розробка критеріальної оцінки енергоефективності та екологічності будівельних об'єктів. *Енергоефективність в будівництві та архітектурі*. 2018. Вип. 11. С. 61–68. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/bitstreams/39305c11-b4ed-4285-a442-663ce3798a78/download>
3. Лялюк О. Г., Ратушняк О. Г. Оцінка екологічного життєвого циклу будівельної продукції. *Сучасні технології в будівництві*. 2014. Вип. 16, № 1. С. 136–140. URL: <https://stmkvb.vntu.edu.ua/index.php/stmkvb/article/view/344/342>
4. Зубко К. Ю. Оцінка і прогнозування еколого-економічних збитків впливу будівельної галузі на довкілля: дис. ... канд. екон. наук. Суми: СумДУ, 2016. 204 с. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/45873>
5. Білотіл В. Ю. Еколого-економічні засади «зеленого» житлового будівництва на сільських селітебних територіях: дис. ... доктора філософії. URL: <https://uacademic.info/ua/document/0824U003258>
6. Melnychuk A., Kokovskyu L., Maryniak V. Ecological and economic security of the housing stock in Ukraine. *Scientific Bulletin*. 2014. Т. 9. С. 64–67. URL: https://www.researchgate.net/publication/292636101_Ecological_and_economic_security_of_the_housing_stock_in_Ukraine
7. Предун К. М., Почка О. Б., Кушнір О. К. Еколого-економічна оцінка систем енергозабезпечення будівель і споруд. *Актуальні проблеми енерго-ресурсозбереження та екології*. Одеса: ОДАБА, 2023. С. 137–140. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/items/d1c04784-ac89-4762-88ff-5835e1a42a4a>
8. Савицький М. В., Бендерський Ю. Б., Бабенко М. М. Оцінка екологічних параметрів об'єктів будівництва. *Збірник наукових праць (галузеве машинобудування, будівництво)*. 2014. Вип. 3(42), т. 1. С. 144–149. URL: https://znp.nupp.edu.ua/files/archive/ua/2014/42_1/144-149
9. Прушківський В. Г., Квактун О. О. Екологічні інвестиції в житлове будівництво як складова регіональної екологічної політики. *Економічний*

простір. 2017. № 128. С. 260–268. URL:
<https://prostir.pdaba.dp.ua/archive/128/24.pdf>

10. Kychko I. I. Urban Processes in Ukraine in the Context of Housing and Demographic Change. *Demography and Social Economy*. 2021. № 3(45). С. 155–168. URL: <https://dse.org.ua/arhcive/45/9.pdf>

11. Орловський Є. С., Гончарова К. В., Дригола К. В. Стратегічні пріоритети розвитку екологічного житлового будівництва в регіонах України: монографія. Дніпро: ПДАБА, 2018. 272 с.

12. Дорожня карта сталого відновлення України. URL:
<https://buildukrainebackbetter.org/roadmap-ua>

13. Timber Construction for Sustainable Reconstruction in Ukraine. SLU. URL: <https://www.slu.se/en/news/2025/06/timber-construction-for-sustainable-reconstruction-in-ukraine/>

14. Dixon T. Sustainable Urban Development to 2050: Complex Transitions in the Built Environment of Cities. *Working Paper WP2011/5*. 2011.

15. Gibberd J. The Sustainable Building Assessment Tool: Assessing How Buildings Can Support Sustainability in Developing Countries. 2002.

16. Häkkinen T., Belloni K. Barriers and drivers for sustainable building. *Building Research and Information*. 2011. Т. 39. С. 239–255. DOI: 10.1080/09613218.2011.561948

17. Van Bueren E., Jong J. Establishing sustainability: Policy successes and failures. *Building Research and Information*. 2007. Т. 35. С. 543–556. DOI: 10.1080/09613210701203874

18. Moreno-Serna J., Kordas O., Lumbreras J., Minoz Å., Saniour N., Rohracher H. National Platforms to Transform Cities Using Collective Experimentation and Scale: The Case of Sweden and Spain. У: Lumbreras J., Moreno-Serna J. (eds.). *Higher Education and SDG11: Sustainable Cities and Communities*. Leeds: Emerald Publishing, 2024. С. 145–158.

19. Building Forward Better. Review of sustainable recovery frameworks and lessons for Ukraine. 2025. URL: <https://www.iisd.org/publications/brief/building-forward-better-sustainable-recovery-ukraine>
20. Leshchyshyn I. M., Maksymets O. V. Енергоефективність будівель як один із напрямків стратегії сталого розвитку сучасних міст та регіонів. У: *Forestry Education and Science: Current Challenges and Development Prospects*. International Science-Practical Conference (23–25 October 2024). Lviv. DOI: <https://doi.org/10.36930/conf150.4.3>